

ادبیات عمومی و فلسفی

هفتعلق سیاسی ، ادبی ، علمی غزته در

جلد : ۳

سنه : ۲۹ ۲ رجب ۱۳۳۶ جمعه ايرتنی ۱۱ مایس ۱۹۱۸ نوسرو ۴۶-۶۷

اجمال افکار

تورکچیلک و فلسفیلر

— سز ترکیسکز ونه وقتدن بری ؟ — تپه دن طیرناغه قدر ترکم و قالوا بلیدن بری . وطنم ، ملتیم ، لسانم ، وجدانم مستعار دکلدیر . ترک وطنندن بشقه وطن ، ترک ملتندن بشقه ملت ، ترکجه دن بشقه دیل ، ترکلرک وجدان عمومیسندن بشقه وجدان ، حتی اذعان و ایقان ، ترک دینی اولان مسلمانلقدن بشقه مذهب و ایمان بیلمم . مسائل ملیه دهه — مع التأسف — بر آزده طرفدار افراطیم . نظریه اولوق اعتباریه جهان بریه لکنی قبول ایده بیلر سه مده سائر برایای جهان بو حقیقتی هنوز تصدیق ایتمدکلرندن ، زما عمزده ملیت اقنومنی اقامیم سائرده ترجیح ایتمک اضطرارنده ایم .

— سز خلقتک خیر خواهی میسکز ؟ — اوت ! لکن خیرخواه کله سنی بر آز بالا پروازاته بولورم . جمهورک ، حتی ، خدمتکاری میم . غایم عامه نیک تعالیسیدر . ایستهرم که عوام ، سویه خواصه یا قلاشین . بولوندیغی وضعیتدن چیقسون . خلق ، آریستوقرات اولسون . لهستانده نجیبایی ، بر تاریخده ، ده موقراتلاشمغه قویولا جقلرینه ، خلقی تحجیب ایتمشیر . نه کوزل حرکت ! آرزو ایدرم که بلا استثنا هر ترکنجیب واصل اولسون . عواممز تعالی ایتمون .

— اویله ایسه سز تورکی و خلقی سکر .

— کله لک معناسنی بیلسه ایدم ، لا ونم بر جواب ویرردم . (ترك) کله سی ، و (خلق طرفداری) صفتی وارکن (تورکی) و (خلقی) نه دیمک ؛ صاقین بر ترك و بر ترکی ، بر خلق و برده خلقی می وار ؟ ترك - ترکی ، خلق - خلقی بر ایکیک افاده ایدر . ترك و خلق کله لری نی نسخ می ایدیورز ؛ حالبوکه ترقی ایده بیلیمک ایچون اک اساسلی شرط اتحاددر . بن فرانسزجی ، آلمانجی ، ایتالیا نجی ، الی آخره ، بیلیمورم . مقصد تركك جامعه سنی توسیع ایسه ، تا تورانه قدر کیتمکسه اول بول پوراده بر ثنایت کوسترمه یه لم . تركك فوقنده بر حقیقت ملیه یوقدر . اک علوی و نجیب ملیت ، شو منسوب بولوندیغمز ملیتدر . اونك کافر قابلیتی اولان لیم رچلره مستحقدر . کله ملیته ایمان ایتمه ین حرامزاده در . بتون ملیتدر فی الواقع شایان حرمتدر . هر کس حقوق حریره سنه صاحب ، لکن دیکرک حقوق حریره سنه عدم تجاوزله مکلف اولدیغی کبی بزده حقوق ملیه مزه صاحب ، فقط بشقه لرینک حقوق حریره لری نه تسلط ایتمه مکله مکلفز . ملیتی - شووه ن - بر نقطه نظر دن تلقی ایتمک شیمه ناموس ایله و بو عصرک ایجابات فکریه سیله توافق ایتمز . ملیتمز متجاوز دکلدر . فلسفی و حکمیدر . بر انسان نصل عائله سنی سه ور ، لکن بشقه عائله لری سه و مه مزلك ایتمزسه ، طبقی بزده عائله ملیه مزه اک قوی روابط محبت وفدا کاری ایله مربوطز - بونکله برابر ساثر ملت کومه و عائله لرینه ده حرمتکارز . بونرله مناسبانده بولونه بیلیرز .

فقط تورکیکک ؟ ظن ایدرم که بومفهومک بنم آکلادیغم ترکلکدن (چندان) فرقی یوق . او حالده بو - جی - نه ؟ بو اویله بر - جی - که اولدق یرده او یغونسزلخی موجب اولیور . جیلر ، کندیلرینی آیری کوستریورلر و کندیلرندن اولیانلره ای بر نظرله باقیورلر . بوندن استفاده یه قالقیشانلرده اولیور . حالبوکه آره ده شو - جی - اداتی اولسه ایدی کیمسه ترکک جامعه سنی رد وانکار ایتزدی . ایدن اولورسه اک شدید عقابه گرفتار ایدیلردی .

غریبی شوکه - جی - طرفدارلری سمت افراطه ده کیدرک تورکیکک احداثدن مقدم بتون ترکلری ده اتهامه قدر کیدیورلر . صوکره نه یمز قالیروهانکی ماضی یه استناد ایده بیلیرز ؟ ملت ، موجودک تمادیسندن عبارتدر . ملت ، بر فکر ، بر بدعت اوله ماز .

شیمدی یه قدر ترك اولق اوزره تمیز ایتمش هر نه وارسه ، دیکرندن فکراً ولساناً آیرلش هر نه موجودسه ایشه ، ای ، فنا ، ملت اودر و اوندن عبارتدر . کیف وهوس

اوزرینه بر جغرافیا خریطه‌سی، کیف وهوس اوزرینه بر تقویم ایجاد اولونه‌میه جنی کبی، کیف وهوس اوزرینه بر ماضی‌ده اویدوروله‌ماز. ملتی، شوشکلده تلقی ایتمه وشویله سهو دیمک‌ده حریته و دیدنه‌ی‌دهه منافیدر. بن ترکی بتون ماضیسیله تلقی ایدروسه‌وه‌رم وتورکچیک ایجاد اولونه‌دن کلدی کجدی دیه مثلا بر سلطان سلیم اوله اولان پرستشی، بر نفی و فضولی‌یه قارشی بسا دیکم حسیات تعظیمکارانه‌ی هیچ بروقت تنقیص و تخفیف ایدهم.

ملیت، بدعتنه، بدعتاره متحمل دکلدن. صوکره بر، ایکی اولور. بیویه‌لم دیرکن گوچولورز. فسبحان الله! مقصد اکر ترک اعلا‌ی شانی، تقویه ملیتی، لسانک اغناسی، عنعناتک احیاسی، الی آخره، ایسه طولاماجلی یوللردن کیتمه‌یه نه حاجت؟ نه‌دن آره‌مزده سن تورکچیک، بن دکلم کی اختلافاته میدان ویره‌لم؟ دمیاطه پرنجه کیدرکن نه‌دن اوده‌کی بولغوردن اوله‌لم؟

ایشته، بوچا پراشیق مطالعه‌لر تکاملات عامه‌ی بر سکتنه و وقفه‌یه اوغراتیور، کنج اذعانلر پوصله‌ی شاشیریورلر، یاپه‌جقارنی بیلمیورلر. بر یرده مادی بر نفع کورورلر سه اورایه شتابان اولیورلر، فقط، صوکره، او یرده مطالعه‌سنی دکیشدیرنجه ایش بوزولیور. وجدان بردها چالقالانیور. اسکی غایه‌لر احتجاب ایدیور. یکی غایه‌لر تصلب ایدهمیور. تجر به‌لرک افلاسی انکسار امللری تولید ایدیور. هله ییل اون ایکی آی مسلک و مشربک تبدیلی دماغلرده هیچ بر قابلیت بر اقیور. کون اولدی که اوز دینلری بر افرق تور ائک‌ده آ کلامدینی بعض غیر مائوس ترکیلری، کله‌لری آلدق. بونلر [فوتوریزم] کبی بر شیء. ترکیلری وقتندن اول بوشادق. صوکره تجدید نکاحه مجبوریت الوردی. چونکه ارامزده‌کی تجاذب باقی ایدی. وزن عروضی قتل ایتک ایسته‌دک. زوالینک بر آز قاتی آقدق‌دن صکره ییچاق ینه‌له‌مزده قالدی. ملتی تقویه ایدرکن، بلکه، بیلمه‌یه‌رک [قوزمو پولیتیزم] ی ترویج ایتدک.

اگر هر ملتک بیلدیکی و تعقیب ایتدیکی شکلده بزده ملیت مقدسه ترکیه‌مزی تمیه‌یه ساعی اولسه‌ق شینمدی بویله موافقار، معارضلر چیقماز، وجدان آغریلره گرفتار اولماز و تکاملات طور مازدی. نه‌مردیونک باصا ماقارنی دردر دردر آتلا‌یه‌لم، نه‌ده هر بر قده‌دهه درت خطوه آتلم. ترکک، بزم مناقشامزک پک فوقنده‌در.

شو مطالعاتی - شبامزک تجر به‌دن استفاده ایتدیکی زمانی اشرف ساعت تلقی ایدرک

سرد ایدیورم . زمان ، بوزماندر . برایکی اوفق دستور بزی افکار مبتدلهدن تجرید ایله
قبله اتحادیه ایصال ایدر . ملیت برسیه کولاسیون دکلدر . ملیت مقدسدر . و عرق مفهومانک
اوستندهدر . بزی شهراه استخلاصه کتوره جک آنجق فکر ملیتدر . فکر ملیتک اطرافندهکی
هاله ظنون و شکوکی صیرهلم ، تا که بدر اقبالز کورونسون .

آنی مطبعهسی ، مایس ۱۹۱۸

جهول نوری

هپ کول . . .

کولدک . . . نه ایچین اولورسه اولسون . . .
کدیجه بن ، الویررکه هپ کول ؛
مقصده ویا بلا سبب کول ؛
بالکز یتیشیرکه دورما محزون .

استهزا ، یاخود التفات ایت ؛
لاقید تحسین اولما تک سن . . .
خندهکله بوقلب مغیرمدن
تبعید صرارت حیات ایت .

هیج صولماسین آه اوکل یا ناقلر ،
چشمکده کولومسه سین اوشعله . . .
تقییل و تماس املریله
ییلرجه طوتوشدیم دوداقلر ،

کلباده شوق ونشئه اولسون .
خندهک بکا جنت ایتدی خاککی ؛
هیج بر سیا خاطر لامامکه
کولک بوقادار یاقشمش اولسون .

بک اوغلی ، ۳۰ نیسان ۱۹۱۸

فانی عالی